

SVERIGE

OSYNLIGA HINDER: DEN STRUKTURELLA VERKLIGHETEN FÖR ROMER I SVERIGE

JEKHIPE RESEARCH FINDINGS 2025

Based on research conducted in
Sweden under the JEKHIPE Project

Implementeringsgap:

Antiziganism i Sverige är fortsatt strukturell och ihållande trots decennier av politiska åtgärder. Centrala nationella åtgärder inkluderar:

- **Strategin för romsk inkludering (2012–2032)**
- **Vitbok om övergrepp och kränkningar av romer (2014)**
- **Kommissionen mot antiziganism (2014–2016)**
- **Handlingsplan mot rasism och hatbrott (2025–2029)**

Trots dessa åtgärder visar forskningen på **brister i genomförandet samt ett minskat förtroende** bland romska grupper.

En av de tydligaste indikatorerna på bristande genomförande är det kommunala deltagandet: Endast **11%** av kommunerna genomförde aktivt åtgärder för romsk inkludering under 2022–2023.

Ojämlighet i utbildning

Utbildning utgör fortsatt en central strukturell barriär.

- Cirka en **tredjedel** av romska ungdomar fullföljer endast grundskolan.
- Omkring **30%** går inte vidare till gymnasial eller eftergymnasial utbildning
- Romska elever uppger **mobbning**, **skolsegregation**, och **låga förväntningar** från lärare

Risk för låg utbildningsnivå (%)

Anmälan av hatbrott

Antiziganistiska hatbrott bedöms vara kraftigt underrapporterade.

Officiell statistik:

- **33** hatbrott med antiziganistiska motiv anmäldes 2022
- Romska grupper uppger lågt förtroende för polis och rättsväsende

Låg anmälningsbenägenhet kopplas till:

- **rädsla för diskriminering**
- **bristande tillit till myndigheter**
- **låg lagföringsgrad**

SVERIGE

OSYNLIGA HINDER: DEN STRUKTURELLA VERKLIGHETEN FÖR ROMER I SVERIGE

JEKHIPE RESEARCH FINDINGS 2025

Based on research conducted in
Sweden under the JEKHIPE Project

Strukturella hinder identifierade av berörda aktörer

Centrala strukturella utmaningar

- Svagt kommunalt genomförande av romsk inkludering
- Diskriminering på bostadsmarknaden
- Lågt förtroende för rättsväsendet
- Bristande undervisning om romsk historia i skolan
- Kronisk underfinansiering av romska civilsamhällesorganisationer

Över 60% av respondenterna uppgav **svagt lokalt genomförande** som den största utmaningen, följt av **diskriminering på bostadsmarknaden**, **bristande förtroende för rättsväsendet** samt **bristande undervisning om romsk historia i skolan**.

Minskande tillit och det politiska klimatet

Nya utvecklingar tyder på en ökad antiziganistisk retorik i den politiska diskursen

1999: Romer erkänns som nationell minoritet i Sverige

2012: Strategin för romsk inkludering (2012–2032)

2013: Polisens register över romer avslöjas, undergräver förtroendet

2014: Vitbok om övergrepp och kränkningar av romer

2014–2016: Kommissionen mot antiziganism

2024: Regeringen antar ny handlingsplan mot rasism

2025–2029: Handlingsplan mot rasism och hatbrott

Varför detta är viktigt

Sveriges ramverk är starkt på papperet men svagt i praktiken.

Utan strukturella reformer:

- Riskerar åtgärder för romsk inkludering att förbli symboliska
- Förblir romers delaktighet begränsad
- Fortsätter strukturell antiziganism inom samhällsinstitutioner

Föreslagna reformer inkluderar:

- Stärkt kommunalt ansvar
- Romsk delaktighet i beslutsfattande
- Obligatorisk undervisning om romsk historia
- Stärkt rättslig hantering av hatbrott